

Eskişehir Milletvekilliğine seçilen Yavuz Abadan'ın seçim tutanağı hakkında Tutanakları İnceleme Komisyonu raporu (5/47)

Hazırlama Komisyonu raporu

9 . IX . 1946

Tutanakları İnceleme Komisyonu Başkanlığına

Eskişehir Milletvekilliğine seçildiği, Eskişehir İl Seçim Kurulunca tesbit edilerek tutanağı Büyük Millet Meclisi Başkanlığına gönderilen, Yavuz Abadan'ın, seçim tutanağına karşı itiraz ve şikâyeti havi ve Kemal Zeytinoğlu imzalı 30 Temmuz 1946 tarihli ve Demokrat Parti Eskişehir Müteşebbis Heyeti Başkanı mühür ve imzalı 30 Temmuz 1946 tarihli ve Eskişehir Milletvekili İsmail Hakkı Çevik imzalı ve 5 Ağustos 1946 tarihli istidalar Tutanakları İnceleme Komisyonunca, usulüne uyularak 5 numaralı Hazırlama Komisyonuna havale edilmiş ve dosya içinde bulunan kâğıtlar incelenmekle beraber, hakkında şikâyet olunan Yavuz Abadan da Komisyonumuzda dinlenmiştir.

Yapılan inceleme ve görüşmeler sonuçları şu suretle arz olunur :

1. — 21 Temmuz 1946 tarihinde yapılan Milletvekili seçiminde, Eskişehir ilinde oy kazananların adları ve kazandıkları oy miktarlarını gösteren ve 4918 sayılı kanunun 29 ncu maddesine göre il seçim kurulunca tanzim edilen tutanakta, Kemal Zeytinoğlu'nun (45047) oy ve Yavuz Abadan'ın (33650) oy kazandıkları belli edilmiştir. Bu tutanağa göre, en çok oy alanların sıralanmasında Kemal Zeytinoğlu sırada 4 ncü ve Yavuz Abadan 7 nci olmaktadır.

İl Seçim Kurulu Başkanlığı tarafından yapılan soruya karşı Eskişehir'de Askerî Mıntıka Komutanlığından gelen 24 Temmuz 1946 tarih ve 22450 sayılı yazıda adı geçen Yüksek Mühendis Kemal Zeytinoğlu'nun 90 lira aslı maaşlı sivil memur olduğu, kendisinin askerî memur sayılmıyacağı ve görevinden 19 . VI . 1946 tarihinde dilekçe ile istifasını vererek bu

kâğıdın Millî Savunma Bakanlığına sunulmuş olduğu ve görevinden ayrılmaklığını istediği 19 . VII . 1946 tarihli dilekçesi örneğinin gönderildiği yazılıdır.

2. — Eskişehir İl Seçim Kurulu, bu olay karşısında ve 4918 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun 11 nci maddesi hükmüne dayanarak, Kemal Zeytinoğlu'nun seçimini yapılmış saymış ve Milletvekili seçecek olan Eskişehir İlinde oy çokluğu sırasıyla 7 nci sırada oy kazanmış olan Yavuz Abadan'ın Milletvekili seçildiğini tesbit ederek Yavuz Abadan adına bir tutanak tanzim etmiş ve bu da usulen Meclis Başkanlığına yollanmıştır.

3. — Kemal Zeytinoğlu imzalı dilekçede ;

A) Seçimde oyları tesbit ve belirtmekten başka bir yetkisi olmayan seçim kurulunun böyle bir muamele yapmağa yetkisi olmadığı, bunu teyit edecek şekilde, Büyük Millet Meclisinin 633 sayılı kararı bulunduğu,

B) Seçim Kurulunun böyle bir yetkisi bulunsa bile, kanuna göre, böyle bir halde seçimin yapılmamış sayılacağı ve bu suretle yeniden seçim yapılması lâzımgelceği ;

C) Kendisi askerî memur olduğu cihetle, kararın 4918 sayılı kanunun 11 nci maddesi hükmüne de aykırı olduğu, yazılıdır.

Diğer iki dilekçede yukarıda yazılı hususlar tekrar edilmekle beraber, Eskişehir Milletvekili İsmail Hakkı Çevik imzalı dilekçede 4918 sayılı kanunun 33 ncü maddesine uygun olarak Kemal Zeytinoğlu'nun Milletvekilliği adaylığı için seçim kuruluna müracaat edilerek kurulca da seçimine mâni hiçbir hali bulunmadığı neticesine varıldığı yazılıdır.

4. — Komisyonumuzda dinlenen Yavuz Aba-

dan 4918 sayılı kanunun 10 neu maddesinde yazılı şahsi ehliyetsizliklerden ayrı olarak 11 nei maddede belirli yerlerde belirli şartlar dairesinde memurluk sıfatını haiz kimselerin bazı kanuni şekillere riayet edilmemesi halinde Milletvekili seçilemeyeceklerinin yazılmasından sonra onuncu maddede bulunmayan (Aksi takdirde bu seçimler yapılmamış sayılır) hükmünün hadisede seçim kurulunca haklı olarak tatbik edilmiş bulunduğu, Büyük Millet Meclisinin 633 sayılı kararı, taallük ettiği hadiseye munhasır olup diğer hâdiselerde tatbiki zarureti istilzam eden bir hüküm bulunduğunu ve bu kararın Meclise ittihaz edildiği gün mer'i olan Seçim Kanunu ile halen yürürlükte bulunan kanun hükmünün ibare ve kelimeleri arasında fark bulunduğunu ve seçim kurulunca yapılan muamelenin doğru olduğunu beyan etmiştir.

5. — İşi inceleyen Komisyon şu kanaata varmıştır :

4918 sayılı Seçim Kanununun 29 neu maddesi, il seçim kurullarının yetkisini,

I - İle seçim kurulları tutanaklarına göre, seçimde oy alanların adları ile kazandıkları oylarını bir tutanakla belli etme;

II - Bunlardan en çok oy alanların Milletvekili seçildiklerini diğer bir tutanakla tesbit etmek, şeklinde göstermiştir.

B) Kanunun 11 nei maddesi sonunda (Aksi takdirde bu seçimler yapılmamış sayılır) fıkrası, hâdisenin tadil olacağı hükmü beyan ve ifadeden ibaret olup, bu hükmün hâdisede tatbiki hususunda karar vermek yetkisini seçim kuruluna vermek gibi bir mahiyeti haiz değildir.

C) Milletvekilliğine seçilenler hakkında, ge-

rek seçimin kanun yolunda cereyanı gerek seçilen seçilme ehliyeti hakkında yapılacak itirazlar hakkında karar vermek yetkisi, Büyük Millet Meclisine aittir. Seçime ehliyetinin kanunun 11 nei maddesi hükmüne göre mevcut olup olmadığı hakkında karar vermek yetkisine, Büyük Millet Meclisinin yetkisi dışında, seçim kurullarının mâlik olduğu hakkında ne kanuni ne hukuki bir esas kabul edilemez.

D) Bunlara binaen aldığı, oy çokluğu ve Eskişehir İlinde seçilecek Milletvekili sayısı bakımından dördüncü sırada gelen ve bu hale göre, hakkında seçim tutanağı tanzim edilmesi gereken Kemal Zeytinoglu'nun tutanağının tanzimi ile Büyük Millet Meclisine gönderilmesi ve hakkında vâkı itirazın, gerekli incelemeler yapılmış ve İctüzüğün 18 nei maddesi gereğince hakkı olan savunması, yapıldığı takdirde, dinlenerek bu sonuca varılması ve tutanağının reddolunması halinde 4918 sayılı kanunun 11 nei maddesi hükmüne göre, seçimin yapılmamış sayılarak yenilenmesi icabedeceği).

Yavuz Abadan'ın seçim tutanağının reddiyle, oyolda muamele yapılmasının gerekenlere bildirilmesi yolunda karar ittihazi uygun olacağı mütalâası ile işbu rapor Tutanakları İnceleme Komisyonu Başkanlığına sunulur.

Tutanakları İnceleme Komisyonunun 5 numaralı Hazırlama Komisyonu

Başkanı	Kâtip
Denizli	Bitlis
Abidin Ege	M. Ertan
Giresun	Mardin
A. Ulus	A. Şatana
	İ. Refik Soyler

Tutanakları İnceleme Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Tutanakları İnceleme Komisyonu

Esas No. 5/47

Karar No. 67

3 . XII . 1946

Yüksek Başkanlığa

Eskişehir Milletvekilliğine seçilen Yavuz Abadan'ın seçim tutanağına 30 Temmuz 1946 tarihli ve Kemal Zeytinoğlu imzalı dilekçe ile Eskişehir Demokrat Parti Başkanı mühür ve imzasını taşıyan keza 30 Temmuz 1946 tarihli ve Eskişehir Milletvekili İsmail Hakkı Çevik imzalı 5 Ağustos 1946 tarihli dilekçelerle itiraz edilmiş ve evrak komisyonumuza havale edilmiş olmakla işin incelenmesi ad çekme ile 5 numaralı Hazırlama Komisyonuna tevdi olunmuştur.

Mezkûr komisyoneca yapılan incelemede:

1. — 21 Temmuz 1946 tarihinde yapılan Milletvekili seçiminde, Eskişehir ilinde oy kazananların adları ve kazandıkları oy miktarlarını gösteren ve 4918 sayılı Kanunun 29 ncu maddesine yöre il seçim kurulunca tanzim edilen tutanakta, Kemal Zeytinoğlu'nun (45047) oy ve Yavuz Abadan'ın (33650) oy kazandıkları belli edilmiştir. Bu tutanağa göre, en çok oy alanların sıralanmasında Kemal Zeytinoğlu sırada dördüncü ve Yavuz Abadan yedinci olmaktadır.

İl Seçim Kurulu Başkanlığı tarafından yapılan soruya karşı Eskişehir'de Askerî mıntaka Komutanlığından gelen 24 Temmuz 1946 tarih ve 22450 sayılı yazıda adı geçen Yüksek Mühendis Kemal Zeytinoğlu'nun 90 lira aslı maaşlı sivil memur olduğu, kendisinin askerî memur sayılamıyacağı ve görevinden 19 . VI . 1946 tarihinde dilekçe ile istifasını vererek bu kâğıdın Millî Savunma Bakanlığına sunulmuş olduğu ve görevinden ayrılmaklığını istediği 19 . VI . 1946 tarihli dilekçesi örneğinin gönderildiği yazılıdır.

2. — Eskişehir İl Seçim Kurulu, bu olay karşısında, ve 4918 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun 11 nci maddesi hükmüne dayanarak Kemal Zeytinoğlu'nun seçimini yapılmamış saymış ve Milletvekili seçecek olan Eskişehir İlinde oy çokluğu sırasıyla 7 nci sırada oy kazanmış olan Yavuz Abadan'ın Milletvekili seçil-

diğini tesbit ederek Yavuz Abadan adına bir tutanak tanzim etmiş ve bu da usulen Meclis Başkanlığına yollanmıştır.

3. — Kemal Zeytinoğlu imzalı dilekçede;

A) Seçimde oyları tesbit ve belirtmekten başka bir yetkisi olmıyan Seçim Kanununun böyle bir muamele yapmağa yetkili olmadığı; bunu teyit edecek şekilde, Büyük Millet Meclisinin 633 sayılı kararı bulunduğu;

B) Seçim Kurulunun böyle bir yetkisi bulunsa bile, kanuna göre, böyle bir halde seçimin yapılmamış sayılacağı ve bu suretle yeniden seçim yapılması lâzımgelceceği;

C) Kendisi Askerî memur olduğu cihetle, kararın 4918 sayılı kanunun 11 nci maddesi hükmüne de aykırı olduğu, yazılıdır.

Diğer iki dilekçede yukarıda yazılı hususlar tekrar edilmekle beraber, Eskişehir Milletvekili İsmail Hakkı Çevik imzalı dilekçede 4918 sayılı kanunun 33 ncu maddesine uygun olarak Kemal Zeytinoğlu'nun Milletvekilliği adaylığı için seçim kuruluna müracaat ederek kurulca da seçimine mâni hiçbir hali bulunmadığı neticesine varıldığı yazılıdır.

4. — Komisyonumuzda dinlenen Yavuz Abadan 4918 sayılı kanunun 10 ncu maddesinde yazılı şahsi ehliyetsizliklerden ayrı olarak 11 nci maddede belirli yerlerde belirli şartlar dairesinde memurluk sıfatını haiz kimselerin bazı kanuni şekillere riayet edilmemesi halinde Milletvekili seçilemeyeceklerinin yazılmasından sonra 10 ncu maddede bulunmıyan (Aksi takdirde bu seçimler yapılmamış sayılır) hükmünün hâdisede seçim kurulunca haklı olarak tatbik edilmiş bulunduğu, Büyük Millet Meclisinin 633 sayılı kararı, taallûk ettiği hâdiseye munhasır olup diğer hâdiselerde tatbiki zaruretini istilzam eden bir hüküm bulunduğunu ve bu kararın Meclise ittihaz edildiği gün mer'i olan Seçim Kanunu ile halen yürürlükte bulunan hükmünün ibare ve kelimeleri arasında fark bulunduğunu ve seçim

kurulunca yapılan muamelenin doğru olduğunu beyan etmiştir.

5. — İşi inceliyen Komisyon şu kanaata varmıştır:

4918 sayılı Seçim Kanununun 29 ncu maddesi, il seçim kurullarının yetkisini;

I - İlçe seçim kurulları tutanaklarına göre, seçimde oy alanların adları ile kazandıkları oylarını bir tutanakla belli etme;

II - Bunlardan en çok oy alanların milletvekili seçildiklerini diğer bir tutanakla tesbit etmek, şeklinde göstermiştir.

B) Kanunun 11 nci maddesi sonunda (aksi takdirde bu seçimler yapılmamış sayılır) fıkrası, hâdisenin tadilatı ve çağrı hükmü beyan ve ifadeden ibaret olup, bu hükmün hâdisede tatbiki hususunda karar vermek yetkisini seçim kuruluna vermek gibi bir mahiyeti haiz değildir.

C) Milletvekilliğine seçilenler hakkında, gerek seçimin kanun yolunda cereyanı gerek seçilen seçilme ehliyeti hakkında yapılacak itirazlar hakkında karar vermek yetkisi, Büyük Millet Meclisine aittir. Seçilme ehliyetinin kanunun 11 nci maddesi hükmüne göre mevcut olup olmadığı hakkında karar vermek yetkisine, Büyük Millet Meclisinin yetkisi dışında, seçim kurullarının malik olduğu hakkında ne kanuni, ne hukuki bir esas kabul edilemez.

D) Bunlara binaen aldığı, oy çokluğu ve Eskişehir ilinde seçilecek Milletvekili sayısı bakımından dördüncü sırada gelen ve bu hale göre, hakkında seçim tutanağı tanzim edilmesi gereken Kemal Zeytinoglu'nun tutanağının tanzimi ile Büyük Millet Meclisine gönderilmesi ve hakkında vâkı itirazın, gerekli incelemeler yapılmış ve İçtüzüğün 18 nci maddesi gereğince hakkı olan

savunması, yapıldığı takdirde, dinlenerek bu sonuca varılması ve tutanağının reddolunması halinde 4918 sayılı kanunun 11 nci maddesi hükmüne göre, seçimin yapılmamış sayılarak yenilenmesi icabedeceği kararına varılmıştır.

Komisyonumuzca yapılan inceleme ve konuşma sonunda: 5 numaralı Hazırlama Komisyonunun vardığı netice Seçim Kanununun ruh ve maksadına uygun görülmüş ve bu hakkın seçim komisyonlarına tanınmasına imkân olmadığı bunun sadece Büyük Millet Meclisine ait olduğu muhakkak bulunmuş olduğu sonucuna varılmış olmakla Yavuz Abadan'ın seçim tutanağının reddine ve Kemal Zeytinoglu hakkında tanzim edilecek tutanağın celbine ve hakkında vâkı itiraza karşı İçtüzüğün 18 nci maddesi gereğince hakkı olan savunmasını yapmağa, dilediği takdirde bu cihet de nazara alındıktan sonra hakkında bir karara varılması icabettiğine oy birliğiyle karar verilmiş olmakla bu husus Kamutayın yüksek tasvibine arz olunur.

Başkan	Sözcü	Kâtip
İsparta	Kırşehir	Urfa
<i>Kemal Turan</i>	<i>S. Kurutluoğlu</i>	<i>M. E. Tekeli</i>
Afyon K.	Ankara	Ankara
<i>H. Dinçer</i>	<i>A. Çubukçu</i>	<i>R. Börekçi</i>
Ankara	Bitlis	Gaziantep
<i>F. Öymen</i>	<i>M. Ertan</i>	<i>Dr. M. Canbulat</i>
Gaziantep	Giresun	İçel
<i>A. Atlı</i>	<i>A. Ulus</i>	<i>R. Koraltın</i>
İstanbul	Kastamonu	Konya
<i>A. M. Berkan</i>	<i>Alptogan</i>	<i>Ş. Ergun</i>
Kütahya	Mardin	Niğde
<i>Dr. A. İ. Gürsoy</i>	<i>A. Şatana</i>	<i>İ. R. Soyer</i>
	Rize	
	<i>Dr. F. Kurtuluş</i>	